

DE NOORD-BRABANDER.

Staan- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS . PRIJS

Koor de Stad. . f 12.

Franco per post. » 14.

DICERE VERUM QUID VETAT?

HERATIS.

ADVERTENTIE:

15 cents de regel.

behalve 35 cents zegel.

(Verschijnende driemaal in de week: Dingsdag, Donderdag en Zaterdag.)

... meer komt het uit dat door den grooten... Indië... waardig... onder het politiek als oogpunt is er slechts één stem van de Nederlandsche drukpers uitgegaan, om den maatregel af te keuren. Alleen de *Utrechtsche Avondpost*, waarschijnlijk aan Jansenistische inspiratie gehoorzame, en een haastig brochuurtje hebben de partij van den dwingeland getrokken.

In de *Arnhemsche Courant* van dingsdag 11. vonden wij... de uitgezondene stukken, waaraan... brochure, de zaak onder beide oogpunten behandeld wordt. Daar dit blad schier in aller handen is, ondanks wij ons van de algeheele overname van dit artikel; het slot echter is Mgr. Grooff eens zoo schitterende verdediging, dat wij ons... van hetzelfde, doch onder de noodige reserve voor... drukkingen, die wij niet geheel beamen, ophouden:

« Ten... ons lezers nog doen opmerken... den heer Grooff niet zoo ongerijmd is... de lezing van het... praten... is te geloven... van... zwermt... maar daarom... voor de... die op Java... en... Nergens is men verdraagsamer en onderscheidt... de geestelijkheid... van de leeken... maar die verdraagszaamheid... te schrijven aan... godsdienst... maar aan de rampzaligste onverschilligheid ten aanzien der godsdienst en aan de verderfelijke... De overeenstemming tusschen... en de leeken is niet toe te schrijven... invloed van een... gedrag der... maar aan... De kerken worden op Java weinig bezocht; de overgrootste... gaat er nooit heen; de predikanten en... gaan er... schouwburg, spelen er... rijden er... en geven er... er... en... drijven er... Maar... velen zeggen, is het... zoo slecht naar den... te gaan, kaart te spelen, paard te rijden... te geven of te bezoeken? Is het geld... en het drijven van... niet! maar past... Welken invloed... oefenen, hoe kunnen... zijn, wanneer hij den... dikwerf denzelfden dag met dezen... gedreven, niet geuen naar den schouwburg is geweest, met

enen derde paard gereden... gespaeld of gedanst heeft?... Neen! de... moeten die vermaken niet veroordeelen... niet aan huone leeken verbieden; integendeel zij moeten voorstanders van dezelve zijn, omdat zij den geest onspannen en vatbaar maken voor nuttige indrukken, maar... zij behooren die vermaken niet te deelen, willen zij in de oogen hunner gemeente blijven hetgeen zij behooren te zijn. Dit is ook door bisschop Grooff begrepen, en daaraan is toe te schrijven zijn last aan de hem ondergeschikte geestelijken, zich in hun costume te kleeden: want de opvolging van dien last zoude hun beletten aan die wereldsche vermaken deel te nemen. Welk figuur toch zoude een driekante hoed, een korte broek en een jas tot aan de enkels maken in den schouwburg, op een bal of te paard... ieder onpartijdige zal dus met ons instemmen, dat het gedrag van den bisschop Grooff, verre van ongerijmd te wezen, groote menschenkennis en helder doorzigt bewijst, dat hij zeer goed berekend was voor de gewigtige pligten, die op hem rusteden, en dat hij, even als de heer van Vliet, het slagtoffer is van de luimen en de blinde willekeur van een... hoofd der indische regering.

Amsterdam, 20 april 1846.
(Droevig is voorzeker het tafereel, dat hier van de godsdienst en derzelver bedienaren op Java wordt afgeschetst; maar zop het met de waarheid overeenkomt, waaraan wij helaas! niet twifelen mogen, moeten de catholijken Mgr. Grooff dank weten voor de edele pogingen door hem ter verbetering aangewend, en den maatregel verfoeijen, die op eene zoo brutale wijze die pogingen kwam afbreken en, wie weet, voor hoe lang! verijdelen.)

Zaak der Basilissen van Minsk.

Het *Journal des Débats* heeft uit Rome ontvangen en deelt aan zijne lezers mede sene tweede nota van den heer von Boutenief over de vervolgingen tegen de Basilissen... en bij name over het alom besproken verhaal der abdis Mieczyslawska. Even als wij de eerste nota van den heer von Boutenief hebben opgenomen, willen wij ook deze mededeelen; doch laten de gegevene wederlegging dadelijk volgen, teneinde alzo de zaak steeds aan het berdeel van elken onpartijdige met kennis van zaken over te laten. Ziehier deszelfs inhoud:

Bijkomende inlichtingen, ter volmaking der vorige nota over de zich noemende abdis Mieczyslawska.

1° Bijvoeging. Bij hare komst te Parijs is vrouw Mieczyslawska begonnen met zich te noemen *abdis van het klooster van Kowno*, en het dagblad *l'Univers* heeft, bij die gelegenheid de opmerking gemaakt, dat de Basilissen sedert onheugelijke tijden niet ver van het dorpje Kowno gevestigd zijn. Later zullen de uitvinders dezer fabel vernomen hebben, dat er noch in de stad Kowno, noch in de provincie van dien naam een klooster van Basilissen bestaat. Toen heeft men haar den titel doen

aannemen, van *abdis van het klooster van Minsk*, dat thans evenmin bestaat.

Tot grootere nauwkeurigheid zullen wij doen opmerken, dat er, tot in het jaar 1834 een klooster van Basilissen te Minsk is geweest, hetwelk echter in dat jaar, in een gasthuis veranderd is. Daarentegen is het klooster der Karmelieten, te Madgioly, een vlek in dezelfde provincie gelègen, in het distrikt van Villuka, ter harer beschikking gesteld en zij zijn derwaarts verplaatst geworden met eene vermeerdering van inkomsten en andere voordeelen, waaronder eene jaarlijkse toelage van 1500 zilverroebels, welke de overste van dat klooster, Lewschetzka, sedert dien tijd onophoudelijk genoten heeft. Dit alles is geschied vijf jaren voor de ineensmelting der vereende grieken met de heerschende Kerk.

- 5° Bijvoeging. Het is herhaaldelijk aangetoond dat de Basilissen, die in den tijd het verlangen hadden aan den dag gelsgd... bij hunne roomsche bloedverwanten te gaan leven en steeds vreedzaam verblijven en dat geene haver nog verdwenen is.
- 12° Bijvoeging. Ziehier de opgave der negen kloosters van Basilissen met de naam haver... tijdens de vereeniging.
- 1°. Te Wilna, de overste Wichinska.
 - 2°. Te Grodno, de overste Bolkowna.
 - 3°. Te Witebsk, de overste Kasimirska.
 - 4°. Te Polotzk, de overste Koulechanka.
 - 5°. Te Minsk, de overste Korewianka.
 - 6°. Te Madgioly, de overste Lewchitzka.

(Deze is dezelfde die overste van het klooster van Minsk is geweest, welk klooster in 1834 naar Madgioly is verplaatst, zoo als boven gezegd is.)

- 7°. Te Orka, de overste Schchepanowska.
- 8°. Te Polonne, de overste Tchernikowska.
- 9°. Te Woliang, de overste Pechkowska.

Van deze negen kloosters der Basilissen is slechts één afgeschafst sedert de vereeniging, namelijk dat van Wilna, alwaar nog slechts vier nonnen waren, waarvan twee in het klooster van Woliang en twee anderen in dat van Polonoe zijn overgegaan.

Het inwendig beheer der kloosters is aan dezelfde oversten gebleven en geheel op denzelfden voet behouden als voor de vereeniging. Geene enkele verandering heeft in de oude administratie plaats gehad.

In het apocrief verhoor, door *l'Univers* en het *Journal des Débats* medegedeeld, meldt vrouw Mieczyslawska de medewerking van den burgerlijken bevelhebber van Minsk, Usrakoff, tot maatregelen van geweld, waaraan de Basilissen zouden zijn blootgesteld geweest.

Te Minsk is geen bevelhebber geweest, die naam van Usrakoff voerde. Men zal hem ver... hebben met den tegenwoordigen Staatsraad Usrakoff, die sedert 1838, het tijdstip der voorgewende vervolgingen, gouverneur van Minsk geweest is. De heer Souchkoff, nu, verklaart ten stelligste dat gedurende al den tijd van zijn beheer enkel voorval ter zijner kennis is gekomen, dat eenige aanduiding... kunnen geven van... waartoe het haterijk verhaal van vrouw Mieczyslawska...

lawsk zou kunnen geest zijn. Nimmer is eenige klagt der Basilissen aan hem gericht geweest; hij heeft nooit hooren spreken over gebeurtenissen, als waarvan hier spraak is; nooit heeft hij, in zijne gesprekken met de eerlijken der beide kerkregels, noch op andere inspectie reizen, welke hem meer dan eens de kloosters hebben doen bezoeken, het minste kenteeken opgedaan, van eenige de minste mishandeling.

In datzelfde verhoor eindigt vrouw Mieczyslawka haar verhaal door den hof der Ingedes-generaal van de orde der Basilissen, de prinses Euphrosina Gedymin, afstammende van de grootertogen van Litthouwen; naar haar zeggen meer dan tachtig jaren oud. Toen de vervolging begon nittebarsten, ondersteunde en bemiddelde zij hare Zusters door haar voorbeeld. Naar Siberie gezonden, bezweek zij onder den weg enz.

Vooreerst zullen wij doen opmerken dat de Basilissen nooit eene overste-generaal harer orde in Rusland hebben gehad. Ten tweede is het eene daadzaak dat de prinses Euphrosina Gedymin, welke men in 1838 in het leven terug roept, te Rome gestorven is op den 12 november 1239, dus nu meer dan zes honderd jaren geleden. Wij hebben hare geslachtslijst geraadpleegd, benevens de beste schrijvers, die van haar gesproken hebben. Door hare godsvrucht beroemd, is haar aandenken steeds bij de Basilissen in waarde gehouden.

Deze daadzaak alleen komt ons voor genoegzaam te zijn om de maat aan te geven der waarheid van al de andere beweringen van vrouw Mieczyslawka, St. Petersburg, maart 1846.

Thans laten wij het antwoord op gemeld supplement der eerste nota volgen. De graaf de Montalambert heeft hetzelfde uit Rome ontvangen en aan het Journal des Debats medageeeld; hetwelk het zelfe dadelijk heeft opgenomen.

« Berst willeen, wij reem paar zinsneden overschryven van den geki-brief, door den graaf de Montalambert aan het Journal des Debats gericht. « Ik zal hierbij voegen dat de twee lijenstraffingen van het russisch gouvernement te Rome hoegenaamd geen opgang gemaakt hebben; dit blijft mij aller correspondentien. Men verzekert integendeel dat de verwarde en zichzelfe tegensprekende taal dier documenten eene geheel overschillende uitwerking heeft gehad, dan de opstellers er van verwacht hadden. Vele menschen, die vroeger nog ongelooft waren, bekennen thans overtuigd te zijn van de waarheid der daadliken, welke door de abdis verhaald zijn.

« De pauselijke regering heeft, sedert dat zij kennis heeft bekomen der vertoogen van Rusland, nog niets veranderd in de houding; welke zij tegenover de abdis van Minsk heeft aangenomen. Zij wacht om een oordeel te vellen tot dat dit eenig getuigenis bevestigd worde door nog andere getuigenissen, doch niets doet zien, dat zij hetzelfde als wederlegd beschouwt door de uit St. Petersburg gekomene ontkenningen.

ANTWOORD op de additionele nota, gedagteekend: Petersburg, maart 1846.

De eerbiedwaardige religieuze, welke de additionele nota van vrouw Mieczyslawka gelieft te noemen, heeft zich nimmer den titel gegeven van abdis van het klooster te Kouno. Wij tarien de diplomatie uit, om onder het groot aantal personen, die haar sedert hare komst op pruisisch grondgebied tot heden gezien hebben, een enkel geloofwaardig getuige te noemen, die gehoord heeft, dat zij zich dezen titel heeft gegeven. In hare eerste verklaring, voor den aartsbischop van Posen, afgelegd twee maanden voor de bekendmaking van het artikel van het dagblad de Trois Mai, hetwelk men voorgeeft te beantwoorden, heeft zij wederom hare eigen titel opgegeven, abdis van Minsk. De afsteling waarin het dagblad de Trois Mai, van yallens, werd reeds den volgenden dag door dat blad

en door l'Univers hersteld. Aldus vervalt het eerste gedeelte van de byvoeging n. 1.

Blijft nog de titel van abdis van Minsk. De schrijver dezer tweede nota is wel verplicht te erkennen hetgeen men in de eerste nota onvuldig verborghen had getrouwen, dat er in die stad Minsk ten minste een klooster van Basilissen bestaen heeft, en dat volgens de Moeder Makrena, zij geenen inbeeldigen titel had aangematigd. Op die wijs wordt, door de eigen bekentenis van Rusland het bestaan van dat klooster, waar men in de eerste nota de wezenlijkheid poogde te ontkenen, bevestigd; aldus worden bekrachtigd de getuigenissen der voormalige ingezetenen van Litthouwen en inzonderheid die van de Zusters der Liefde van Wilna, en van den markies de Narp, officier bij het fransche leger in 1812, thans te Rome wouende, die allen deze daadzaak getuigd hebben als hebbende dezelve met eigen oogen gezien.

Thans gedwongen om van het klooster der Basilissen te Minsk te spreken, geeft de nota een geschiedkundig verslag van hetzelfde sedert 1834 en beweert dat in dat jaar het klooster in een gasthuis veranderd is. Deze bewering is geheel valsch. In 1835 behoorde het klooster nog aan de Basilissen, en had, bij den brand, die toen de stad Minsk in de asch legde veel te lijden. Al de eigenaars der stad en omstreken hebben moeder Makrena en hare Zusters Wawrzecka en Konarska gezien, toen zij liefdegitten inzamelde en hulp vroegen om de door haar klooster geleden schade te herstellen. Eerst in 1838 heeft dit klooster opgehouden te bestaan door de geweldige uitdrijving der nonnen, die hetzelfde bewoonden.

« Wat betreft de vermeerdering van inkomsten en andere voordelen, waarvan de nota spreekt, en welke de overste van het uit Minsk verpluist klooster thans nog zou genieten, hierin is dezelfde magtspreuk en dezelfde leugen gelegen, als in de eerste nota. Indien het waar was dat nieuwe toelagen de inkomsten van eenige kloosters vermeerdert hebben, kan zulks voorzeker alleen plaats gehad hebben ten voordeele der religieuzen, die de scheuring omhelsd hebben, en geenszins derzelven die dit geweigerd hebben, wijl deze laatste behandeld werden als dienstboden en gevangenen en geene wettige communiteit uitmaakten. Het is daarenboven letterlijk valsch te beweren, dat nieuwe toelagen aan godsdienstige instellingen kunnen verleend zijn, wijl het russisch gouvernement, na hare onroerende goederen ingenomen te hebben, deze winstgevende inkomsten door slechts schrale toelagen vervangen heeft. Er is dus in dit tweede gedeelte der eerste byvoeging eene klaarlijkkelijke valscheid gelegen. Men zal niemand diets kunnen maken dat het russisch gouvernement, hetwelk zich van de goederen der kloosters had meester gemaakt, inkomsten, die niet meer bestonden, vermeerdert hebben, ten wel ten voordeele van religieuzen, welke het als kettersche en oproerige beschouwde, en haer tot heden in het bezit dier vermeerderde inkomsten, zou gelaten hebben.

De daadzaak, waarvan de byvoeging n. 5 gegrond werd niet tegengesproken, men heeft niet ontkeurd, dat eenige religieuzen, uithoofde van den toestand harer gezondheid, verlof hebben bekomen om zich naar hare catholijke familie-betrekkingen te begeven; maar hetgeen men staande houdt is, dat deze vergunningen van vroeger datsekenen, dan de wrede vervolging van 1838.

Byvoeging n. 12. De nota houdt zich alsof zij de namen noemt van de oversten der in 1839 bestaende kloosters. Ook hier vervalt zij in opzettelijke dwalingen. Alom was de overste van Grodnomet Rajkowna, maar Maliszewska, die van Wjebesk niet Kaminaska, maar Kublika, die van Polock niet Kuleszawska, maar Kostrowa. Men oordeete nu, welk vertrouwen de stellers der nota, verdienen, wanneer zij zeggen, dat Makrena Mieczyslawka niet abdis van Minsk was.

Het is mogelijk dat in 1839 slechts negen kloosters van Basilissen bestonden; maar op dat tijdstip had de vervolging reeds lang gewoed. Hieruit zou afgeleid moeten worden dat zij reeds hare vruchten gedragen had; want vroeger telde men ten minste elf zulke kloosters in Rusland; namelijk die van Wilna, Grodnomet, Pinsk, Oksza, Minsk, Polock, Wjebesk, Nowogrodek, Zyrogiew, Stanin, Boruny, Beresweez, Czáswiki, Biala, Poozajow. Deze kloosters werden bewoond door 245 religieuzen, zoo als gefuigd wordt door de kalenders der orde, die vóór de vervolging gedrukt zijn. Het klooster te Minsk alleen telde er 35; indien er nu in het geheel slechts 55 geweest zijn, zoo als de russische nota beweert, zouden er voor de veertien andere kloosters slechts 20 overgebleven zijn, dat is anderhalf voor elk.

Men voegt er bij dat niets veranderd is in de inwendig beheer der kloosters, behalve het geloof en de personen: het geloof is verwezen tot plaats te maken voor de scheuring; de personen zijn grieksch-russisch geworden, of om hare trouw gemarteld. Op dit na heeft niets eenige verandering ondergaan.

De nota eindigt met twee beweringen, waarvan de eerste berust op eene zeer ligte misstelling, en de tweede het kenteeken eener verregaande kwade trouw draagt.

Het is waar dat de gouverneur niet Uszakoff heette. Men heeft zich vergist door de bijna gelijkheid der twee namen: Suszkoff en Uszakoff (en niet Usrakoff noch Sotchekoff; zooals de nota zegt om het onderscheid meer te verduidelijken). Het is inderdaad de generaal Suszkoff, die toen de vervolging gouverneur van Minsk was. Men zal ligt begrijpen dat die twee namen, die bijna gelijk luidend zijn, de abdis of degenen, die haar aanhoorden, in vergissing kunnen hebben gebragt.

Het zal overigens gemakkelijk zijn de verklaring welke de nota aan den generaal Suszkoff toeschrijft op hare echte waarde te schatten, wanneer men weet, dat dit personaadje, van eenen despotische en wreedaardige inborst, toen maals naar Minsk gezonden werd, juist om de ongezamenlijke bevelen, welke tegen de catholiken uitgevaardigd waren, met het doel om hen tot de scheuring te doen overgaan, ten uitvoer te leggen.

Ten tweeden: de nota voegt de ironie bij de leugen, wanneer zij verzekert dat de prinses Euphrosina Gedymin, welke men in 1838 tot het leven terug roept, in 1239, den 12 november, dus reeds zeshonderd jaren geleden, te Rome overleden is. Wij zullen den geleerden steller der nota doen opmerken, dat Christina Clara Gedymin, die bij hare omhelving van het kloosterleven den naam van Euphrosine aannam, de dochter-generaal van de orde der Basilissen was; en dat zij het is, die op eene ekkendige wijs ontikwam, terwijl men haer naar Siberia verzoorde.

Men ziet dat de steller der nota, met gelachtafschijn kan omgaan, ofschoon hij beweert de zelfe geraadpleegd te hebben. Het zal dus niet on gepast zijn, hem bekend te maken dat die van de religieuzen, welke hij verhardend vrouw Mieczyslawka noemt, Makrena Mieczyslawka behoort tot een eerlijck geslacht van Polen verwant aan het vorstelijk huis van Wjigostoj. Zij is de dochter van Joseph Mieczyslawski en van Anna Jagiello; deze was dochter van Sigismund en Hedwigis. Zij is geboren te Stokliak, in het goed en kasteel harer ouders in den palz van Torki, daags voor den feestdag van den H. Jozeph, martelaar, in 1784. Zij is niet de enige van haar geslacht, die voor het geloof gelede heeft een harer broeders, Galixius Mieczyslawski, die den naam van Onuphrus aanvaardde, toen hij in de orde van den H. Basilis trad, geweigerd hebbende de catholijke godsdienst te verlaten, werd op eenen wagen geworpen en daaron zoo ver gebonden, en zoo zeer mishandeld, dat hij op de

weg naar Smolensko bezweek. Twee zijner medgezellen, Szó erbwiski en Chraanowski, stierven op de wagen en de vierde, Zethaweki, gaf bij zijne aankomst te Smolensko den geest.

Wij zullen hier nog bijvoegen dat moeder Makrena op haar drie en twintigste jaar in de orde van den H. Basilus trad, in het klooster van Biala, waarvoor hare moeder, op moederszijde, Isabella Jagiello abdis was. Eenige maanden later begaf zij zich naar het klooster te Minsk, alwaar zij bijna al de betrekkingen van het huis bekleedde, tot dat de abdis Krystina Kulesza, ziek geworden zijnde, moeder Makrena gedurende drie jaren di n naam en haar eindelijk, na haren dood, in 1823 opvolgde. In hare hoedanigheid van abdis heeft zij de verkiezingen der abdisen van Wilna en Berezweez bijgewoond.

Wij hebben de beweringen der additionele nota een voor een wederlegd en leveren de nieuwe dwalingen, waarmede zij opgevuld is, als hare trefpunt voor de verachting van alle rechtvaardiging en de verachting van alle rechtvaardiging en onpartijdige gemoedelijkheid.

ITALIE.

ROME, 16 april. De H. Vader heeft heden ochtend een openbaar consistorie op het Vatikaan gehouden waarbij Z. H. aan Z. E. den kardinaal Riario, aartsbischop van Napels, den hoed heeft overhandigd. Na de eed-aflgging, door Z. E. gedaan in de kapel, welke zich naast de zaal van het consistorie en andere gewone plechtigheden bevindt, het openbaar consistorie afgeheven en heeft Z. H. een geheim consistorie gehouden, waarbij hij, volgens het gebruik, den noodt gesloten heeft, aan de kardinalen La Tour d'Auvergne en Riario. Daarna heeft Z. H. onderscheiden bisschoppen voorgesteld.

Z. E. de kardinaal Berardini afstand gedaan hebben van den aartsbischops-titel van de H. H. Vitus en Cosmedin. Daarna heeft de Paus den kardinaal van de H. E. de kardinalen Latour d'Auvergne en Riario onderscheiden den kardinaalsring overhandigd, en den kardinaal de priesterlijken titel van de H. Sabinus.

Na het geheim consistorie heeft Z. H. den kardinaal Riario in een bijzondere audientie ontvongen.

De russische gouverneur heeft door dit jaar aan de pruisische onderdanen den toegang ontzegd tot de jaarmarkt van Kalisch (Polen). Deze maatregel, zegt de *Thorn Beob.*, is een gevoelige slag toegevoerd aan den handel der bewoners van de grenzen.

Particuliere brieven uit St. Petersburg melden eenige bijzonderheden over de verbanning van mevrouw Calerdji. Deze schoone en jonge vrouw, even uitstekend in haren omgang als door haar verstand, is de dochter van den graaf Nesselrode, die naar de marechaussee te Warschau en naar den minister graaf Nesselrode. Dochter eener polische moeder, kon zij niet koelbloedigden moord harer broeders en het verlorene gaan van haar vaderland aanzien. Toen de laatste opstand gestrengere regelen had uitgelokt tegen de Polen, welke de Russische heerschers had opgehangen in waden en ongelukken. Dan was te redden. Mevrouw Calerdji kwam op de gedachte haren vader eene reispaas te vragen van haren vriendinnen, die den opgegeven naam uitschrappende, stelde zij eenen anderen in de plaats, onder welchen Dembowski vlugten, en de grenzen overschrijden kon. Het gelukte der pruisische politie den vlugtelingen te achterhalen, die over de Saksen gevangen en overgeleverd, terwijl hij de reispaas nog bij had; daardoor wist men hoe hij opzelve gekomen had. Mevrouw Calerdji werd onmiddellijk, zonder ontzag voor hare jaren, hare inborst en haren rang, onder geleide naar St. Petersburg ver-

voerd en naar Viatka, op de grenzen van Siberie, verbant.

De ongelukkige, mocht niet eens den troost genieten van te St. Petersburg hare naastbestaanden te omhelzen; men zegt zelfs dat deze, over hare ongenade verschrikte, haar niet openlijk eenig blijk van deelneming durfden geven.

Mevrouw Calerdji is dus niet met de knout gestraft, zoo als eenige dagbladen ten onrechte beweerd hebben; men ziet echter dat zij er niet bij gewonnen heeft. Viatka staat nagenoeg gelijk met Tobolsk. Het gouvernement had ongetwijfeld het recht haar te straffen; maar wie zal den keizer vrijspreken, wiens persoonlijke wil en bedoeling niet in twijfel kunnen getrokken worden, van met zoo veel gestrengheid en onmenselijkheid te handelen jegens eene ongelukkige jonge vrouw, dochter en nicht zijner verknochtste dienaren, om haar te straffen over eene daad, welke, onder het zedelijk oogpunt, de bewondering van alle edelmoedige harten moet gaande maken. Op die wijs echter, worden in dat noodlottig Rusland, de vrienden des meesters behandeld. Indien men alzo te werk gaat jegens den russischen adel, welk het zal dan de ongelukkige Polen niet wachten?

Het is waar dat de vrienden des Keizers ook huine voorregten hebben, en wij vreezen niet de afschuwelijkheid van het zoo even verhaalde te verminderen door een verhaal, waarbij het hatelijke met het belagelijke gepaard is. Eenige jaren geleden weigerde een pope de absolutie aan eenen generaal, wiens biecht hij gehoord had. De generaal over deze buitengewone gestrengheid en stoutmoedigheid verbaasd, beklagde er zich over. De zaak kwam langs den hiërarchischen weg tot de H. Synode en waarschijnlijk tot den Keizer; en het gevolg daarvan was, hetgeen mogelijk te gemoeten zou zijn, indien in Rusland nog iets verwonderlijk kon baren, een reglement, waarbij uitdrukkelijk aan al de orthodoxe priesters verboden werd, zich te verstoppen de absolutie aan eenen generaal der legers van Z. M. te weigeren.

De keizer is als onze staatsraad, hij wil niet dat de geestelijkheid de gewetenstore. (Univers.)

DUITSCHLAND.

POSEN. Een groot aantal poolsche edellieden hebben zich den 20 april bij den aartsbischop van Posen gezamenlijk vervoegd, om dezen prelaat te verzoeken zich zelven aan het hoofd te stellen eener deputatie, welke te Berlijn de goedertierenheid des Konings zou gaan inroepen ten behoeve der personen, die in de laatste zamenspanning betrokken zijn.

PRUSSEN. De koningin van Pruisen is, nadat zij den ganschen goeden week in eenen vrij ernstigen, publieken staat heeft doorgebracht, op den Paaschdag bedenklijk ziek geworden; en ofschoon naar luid der laatste brieven uit Berlijn, de toestand der doorzichtige lijders enigzins verbeterd soheer, liet dezelve nog niet na ernstige ongerustheid te verwekken. Men herinnert zich dat het de dringende en onophoudelijke aansoeken van den overleden koning zijn, die deze ongelukkige prinses van Beneren, welke eene zoo catholijke opvoeding genoten had, tot den afval hebben overgehaald. Geleefwaardige personen twijfelen niet of de godsdienstige herinnering aan den dood en de verrijzenis van den Zaligmaker, aan wien zij ontrouw geworden is, in haar hart levendige en pijnigende wroegingen hebben doen ontstaan, waaronder hare gezondheid geleden heeft. Indien men eene waarheid gelegen is, zal het niet zonder belang zijn te weten of de zoo zeer geroemde verdraagzaamheid van haren gemaal zich zoo ver zal uitstrekken, van toe te stemmen, dat de ongelukkige vorstin met de gezondheid des lichaams den vrede der ziel terugbekome, door zich te verzoenen met de Kerk, welke zij alleen verlaten heeft ten gevolge der onophoudelijke aandringen, waartegen haar te zwak karakter op den duur geen wederstand heeft kunnen bieden. (A. d. L. R.)

ENGLAND.

LONDEN, 25 April. Een zeer levendige discussie heeft gisteren in het Lagerhuis plaats gehad, ter gelegenheid eener vraag of van eenen raad, door den heer Smith O'Brien aan het cabinet gerigt. De herache afgevaardigde uitte den wensch dat het cabinet de graanwet onmiddellijk voor drie maanden, in Ierland buiten werking stelde. Sir Robert Peel verklaarde dat het cabinet zich niet dit voorstel niet kon vereenigen. Hetgeen merkwaardig was in deze discussie, is de zekere toestemming, aan het door den heer Smith O'Brien geopperd denkbeeld gegeven door lord George

Bentinck een der redenaars die met den meesten ijver en volharding het ontwerp der afschaffing van de graanwetten bestreden hebben. Eenige dagbladen zien hierin niets anders dan eene overeenkomst tusschen de beschermingsgezinde leden en de Iersche afgevaardigden om de moeilijkheden van het cabinet steeds grooter te maken. Een ander incident, dat ernstige gevolgen na zich kon slepen heeft deze zitting gekenmerkt. De heer Cobden, het denkbeeld van den heer Smith O'Brien bestrijdende, zeide dat de buiten werking stelling voor drie maanden en in Ierland alleen der graanwetten, niet dan met weêrzin zal gezien worden door het engelsch volk en vooral door de bevolking der steden, welke dan toch het land regert. Deze laatste woorden werden met gejuich ontvangen. De heer d'Israeli beweerde, dat sir Robert Peel zich onder de toejuichers bevond en verklaarde dat het gejuich, althans van de zijde des eersten minister der kroon, onwelyoegelijk was. Robert Peel stond driftig op en verklaarde in levendige bewoordingen dat hij niet toegejuicht had. Indien de geëerde baronet beweert, zoo antwoordde de heer d'Israeli, dat hetgeen ik gezegd heb, valsch is, blijft mij niets over, dan weder te gaan zitten. Hierop hebben onderscheidene redenaars der beide partijen gesproken en de gevolgen voorkomen, welke de wederzijdsche levendigheid van den twist konden na zich slepen. De beraadslagingen over de *coercion-bill* zijn weder tot maandag uitgesteld, na een groot gedeelte der zitting ingenomen te hebben.

— De rev. Hanly Thompson, pastoor van Ramsgate, vroeger van St. Mary Lebone, en later van St. James, Picadilly, is in de afgelopen week in den schroot der roomsch catholijke kerk opgenomen. (Standard.)

— De heer Walsh, pastoor van Slievru (Ierland) is door den Paus tot bisschop van Kilkenny benoemd.

NEDERLAND.

— Bij koninklijk besluit van den 25 april 1846 is bepaald:

Art. 1. Op den 28 mei eerstkomende, worden buiten koers gesteld de *Zeeuwsche Rijksdaalders* of stukken van twee gulden zestig cents, welke geschonden of ongerand zijn; zullende van dingsdag den 19 tot en met donderdag den 28 derzelve maand mei, alsmedo nog op vrijdag en zaterdag den 29 en 30 dier maand, gelegenheid tot derzelve inwisseling worden gegeven. De gedeelten van zeeuwsche rijksdaalders zijn in deze inwisseling niet begrepen.

Art. 2. De *Zeeuwsche rijksdaalders*, waarvan het omschrift ongeschonden is, en die gerand zijn, zullen tijdelijk in omloop blijven; worden de met aanvang van den 29 mei dezes jaars en tot het tijdstip van derzelve geheele inwisseling, op deze specie toegepast het 10 artikel der wet van den 18 december 1845. (Staatsbl. no. 90).

— Men verneemt, dat de zaak van den heer C. A. Thieme, drukker en uitgever van de *Arnhemse Courant*; op dingsdag 12 niet aanstaande, voor den hooften raad, Kamer van strafzaken, zal worden behandeld. De raadsheer mr. F. de Greve, zal het rapport in deze zaak uitbrengen. De advocaat-generaal mr. A. de Keth zal de functie van het openbaar ministerie waarnemen. Mr. Dirk Donker Curtius treedt als verdediger voor den rekwirant op.

GRAVENHAGE, 25 april. Door het departement van oorlog is bepaald, dat de miliciens, die bij de ligting van dit jaar, voor het buitengewoon contingent, ter vervanging van manschappen van vroegere ligtingen, zullen worden ingedeeld, niet dadelijk, gelijk tot dusverre plaats had, in werkelijke dienst zullen worden gesteld, maar even als de overige miliciens der ligting van 1845, in reserve geplaatst, om later gelijktijdig met hen in den wapenhandel te worden geoefend.

AMSTERDAM, 27 April. HH. MM. de Koning en de Koningin zijn ten 4 ure op het Paleis alhier aangekomen.

TWEDEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van 27 April.

Ingekomen eene missive van Z. Exo. den minister van Binnenlandsche zaken, ten geleide van de verlagen nopens het onduur en het armwezen over 1844. Deze stukken zullen worden gedrukt.

Tot rapporteurs over de hier volgende wets-ontwerpen zijn beneemd:

1°. Ontwerp nopens den franschen handel, de heeren Hoffman, van Rosenthal, van Naamen, Kniphorst en de Man.

2°. Verhooging van sommige hoofdstukken der begroting, wegens het pensioenfonds, de heeren Nederburgh, Hoffman, Boreel, Telting en van Haren-carspel.

3°. De wijzigingen in de wet van februarij 1843 omtrent den steenweg van Maastricht naar de Geldersche grenzen, de heeren Michiels van Verduynen, Gevers, Strens, Mutsaers en Corneli.

4°. Het ontwerp omtrent de uitvoering van werken aan de Dedemsvaart, de heeren Cost Jordens, Akerlaken, van Rosenthal, Telting en Faber van Riemsdijk.

De centrale afdeeling heeft haar verslag gereed nopens het ontwerp tot toekenning van voordeelen aan den franschen handel. De discussien daarover werden eerst bepaald op morgen, doch later op overmorgen ochtend ten 11 ure.

Aan de orde van den dag is de beraadslaging van het voorstel des heeren van Rosenthal. Z. Ed. Mog. heeft hetzelfde evenwel ingetrokken bij missive aan den voorzitter.

Na eenige discussie worden de beraadslagingen over het eerste boek, wetboek van strafregt, alsnog uitgesteld en de nieuwe wijzigingen naar de afdeelingen verzonden.

Daarna is de vergadering gescheiden.

De intrekking van het voorstel des heeren van Rosenthal tot wijziging van sommige bepalingen der grondwet, heeft bij brief aan den heer Voorzitter der Kamer plaats gehad, welke brief in de zitting van heden is voorgelezen en luidt als volgt:

MIJNHEER DE VOORZITTER!

Nadat de dag der openbare beraadslagingen over het door mij ingediende voorstel was bepaald, heb ik mededeeling ontvangen van het deswege opge-maakte algemeen verslag. Ik heb daaruit met leed-wezen bespeurd, dat noch de breedvoerige toelich-ting der beweegredenen en strekking van mijn voor-stel, noch de verwijzing op de sedert deszelfs in-diening veranderde omstandigheden, de gewenschte uitwerking ter overtuiging mijner medeleden heeft mogen uitoefenen.

In dezen stand van zaken kan en mag ik van de openbare beraadslagingen geene meerdere kracht ter overtuiging verwachten, en hoezeer ik het blijf betreuren, dat een voorstel, van welks aanneming ik heilzame gevolgen meende te kunnen hopen, de goedkeuring mijner medeleden niet heeft mogen wegdragen, zoo mag ik echter van hen geene doel-looze tijdspilling vorderen, en vind mij dus gedrongen mijn voorstel in te trekken, aan den tijd overlatende, om de juistheid mijner beschouwingen te regtvaardigen.

Ik verzoek U Hoog Ed. Gestr. om dit mijn besluit in deszelfs geheel ter kennis der Vergadering te willen brengen, en de verzekering aan te nemen der opregte hoogachting, met welke ik de eer heb te zijn,

's Hage, Uw Hoog Ed. Gest. Dienstw. Dien.,
25 April 1846 Nedermeijer van Rosenthal.

De Voorzitter stelt voor om deze missive voor kennisgeving aan te nemen en te doen drukken, en tevens om het besluit, waarbij da discussie over het voorstel van den heer Nedermeijer van Rosenthal op heden bepaald was, als niet aangenomen en vervallen te beschouwen.

De vergadering vereenigt zich met deze voorstellen.

Advertentien.

* * * H. E. DE BERGH, Hoofd-Agent te 's Hertogenbosch, voor de Provincie Noord-Brabant, der NEDERRIJSCHEN VERZEKERINGS MAATSCHAPPIJ, gevestigd te Westl., verzekert tegen zeer geringe premie, alle KOOPMANSGOEDEREN, vervoerd wordende op de Maas, Zuid-willemsvaart, en alle verdere Binnen en Britenlandsche Rivieren en Kanalen, alsmede van en naar alle Europe-sche- en andere Zeehavens op Amsterdamsche Conditien, en verder de Vaartuigen voor de Rivieren, voor eenen bepaalden doorloopen-den tijd.

Hieromtrent zijn, behalven bij voornoemden Hoofd-Agent, ook nadere inlichtingen te bekomen bij den Heer B. WELSCHE, aan de Zuid-willemsvaart te 's Bosch, den Heer W. K. J. JENBERG te Grave, en den Heer P. A. VAN DE VEN te Veghel.

HENDRIK ANTONY BIJVOET,

Notaris gevestigd te 's Hertogenbosch, zal op *Vrijdag den 1 mei 1846*, des avonds ten zes ure, te 's Hertogenbosch, in het Eindhovensche Koffiehuis, bewoond door *M. LAND-HEER*, Finaal Verkoopen:

Te 's Hertogenbosch.

EERSTE KOOP.

Eene **Winkelhuizinge** en **Erve**, van ouds genaamd het **Vrouwke op 't Hekken**, in de Korte Kerkstraat, gekwoteerd E. no. 80, V. E. no. 56, kadastraal bekend sectie H. no. 1155, groot 67 ellen.

Ingezet met de slagen op... f 2000.00.

TWEDE KOOP.

Eene **Huizinge** en **Erve**, met een gangetje daarneven, in de Peperstraat, gekwoteerd E. no. 163, V. E. no. 97, kadastraal bekend sectie H. no. 945, ter grootte van 65 ellen.

Ingezet met de slagen op... f 1800.00.

DERDE KOOP.

Eene **Huizinge** en **Erf** met **Openplaats**, in de Peperstraat, gekwoteerd E. no. 135, V. E. no. 141, kadastraal bekend sectie H. no. 886, groot 99 ellen.

Ingezet met de Slagen op... f 1520.00.

VIERDE KOOP.

Een goed ter nering staande **Winkelhuis** en **Erf**, van ouds genaamd de **Galoehe**, in de Fonteinstraat tegen over de Ridderstraat, gekwoteerd E. no. 436, V. E. no. 289, kadastraal bekend sectie G. no. 1793, groot 50 ellen.

Ingezet met de slagen op... f 850.00.

VIJFDE KOOP.

Een **Winkelhuis** en **Erf**, van ouds genaamd den **Driehoek**, in de Fonteinstraat op den hoek van de Ridderstraat, gekwoteerd E. no. 332, V. E. no. 156, kadastraal bekend sectie H. no. 1198, groot 28 ellen.

Ingezet met de Slagen op... f 630.00.

ZESDE KOOP.

Een **Huis** en **Erf**, van ouds genaamd de **Fontein van Haanwijk**, in de St. Jorisstraat, met eenen uitgang door een Straatje in de Keizerstraat, gekwoteerd F. no. 231, V. F. no. 164, kadastraal bekend sectie G. no. 1640, groot 1 roede 39 ellen.

Ingezet met de slagen op... f 1200.00.

ZEVENDE KOOP.

Een **Huisje** in de Korte Tolbrugstraat, gekwoteerd A. no. 488, V. A. no. 270, kadastraal bekend sectie G. no. 388, groot 38 ellen.

Ingezet met de slagen op... f 300.00.

Onder Haaren.

ACHTSTE KOOP.

Eene **Landhoeve**, bestaande in eene Landbouwerswoning met Stal, Schuur, Schop en Erf en aangelegen Hof en Boingaard, voorts Bouw- en Groesland met Houtwas; alles staande en gelegen ter plaatsen genaamd de **Gever**, de **Pastorij de Bruggelaren** en het **Oosterwijk's Broek**; kadastraal bekend als volgt:

In de **Gever**, sectie E. no. 501, Huis, Schuur en Erf, groot 13 roeden 90 ellen; sectie E. no. 499, Tuin, groot 5 roeden 40 ellen; sectie E. no. 500, Boingaard, groot 6 roeden; sectie E. no. 498, Bouwland, groot 1 bunder 56 roeden 50 ellen; sectie E. no. 502, Weiland, groot 42 roeden 20 ellen; sectie E. no. 503, Weiland, groot 40 roeden 30 ellen; sectie E. no. 508, Bouwland, groot 2 bunder 52 roeden 70 ellen; sectie E. no. 509, op-gaande Roemen, groot 7 roeden 20 ellen; in de **Bruggelaren**, sectie C. no. 681, Weiland, groot 67 roeden 50 ellen; de **Pastorij**, sectie D. no. 4 Weiland, groot 37 roeden 80 ellen; sectie D. no. 5, Weiland, groot 44 roeden 40 ellen, en eindelijk de helft in een perceel **Hooiland**, sectie D. no. 407, voor het geheel groot 1 bunder 10 roeden 40 ellen. Te zamen 7 bunder 35 roeden.

Belast met eene jaarlijksche Roggepacht aan den Arnen van Oosterwijk, tot 7 schepels 5 koppen 1 maatje.

Ingezet met de slagen op... f 3735.00.

Onder Engelen.

NEGENDE KOOP.

Een Perceel allerbest **Hooiland**, genaamd de **Kampke**, gelegen in het Hofslag, ka-

dastraal bekend sectie E. no. 91, groot 1 bunder 94 roeden 20 ellen.

Ingezet met de slagen op... f 2320.00.

TIENDE KOOP.

Een perceel allerbest **Hooiland**, genaamd de **Eendenpoel**, gelegen op het Hofveld, kadastraal bekend sectie E. no. 465, groot 30 roeden 80 ellen.

Ingezet met de slagen op... f 255.00.

TIENDE KOOP.

Een perceel allerbest **Hooiland**, genaamd de **Eendenpoel**, gelegen op het Hofveld, kadastraal bekend sectie E. no. 467, groot 49 roeden 50 ellen.

Ingezet met de slagen op... f 400.00.

De Massa van den 10 en 10a Koop op... f 735.00.

Onder Hedel.

ELFDE KOOP.

Twee perceelen **Welland**, genaamd den **Houtkamp**, kadastraal bekend sectie B. no. 121 en 122; te zamen groot 1 bunder 31 roeden 20 ellen.

Ingezet met de slagen op... f 1050.00.

Onder Driel.

TWAALFDE KOOP.

Een perceel **Weterwaards Hooiland**, genaamd de **Plegt**, kadastraal bekend sectie C. no. 97, groot 3 bunder 5 roeden 70 ellen.

Ingezet met de slagen op... f 3800.00.

Onder Nuland en St.

Oedenrode.

DERTIENDE KOOP.

Eene jaarlijksche **Roggepacht**, groot 2 mud-den, 3 schepels, 4 koppen, 7 maatjes, gaande uit onderpanden gelegen op **Dijnsdaal** onder **Nuland**, bij de Hypothecaire Inschrijving vermeld, thans vergolden wordende door **Symon Welle van de Ven**, aldaar.

Ingezet met de slagen op... f 170.00.

VEERTIENDE KOOP.

Eene jaarlijksche **Roggepacht**, groot 1 mud 5 schepels, 2 maatjes, gaande uit onderpanden gelegen in den Hout onder **St. Oedenrode** bij de Hypothecaire Inschrijving vermeld, thans vergolden wordende door **Johanna van den Nieuwenhuysen**, Wed. van **Jan Jansse van den Nieuwenhuysen**, aldaar.

Ingezet met de slagen op... f 100.00.

Nadere inlichtingen te bekomen ten Kantoor van den Notaris **H. A. BIJVOET** voornoemd.

ZEGT HET VOORT.

Graanmarkt

van 's HERTOGENBOSCH.

Maandag en Dinsdag 27 en 28 April.

ROGGE f 6.65 / 7.60 a f 7.85.

BOEKWIJF f 7.00 / 7.50 a f 7.85.

HAVER f 3.25 a f 3.50.

EINDHOVEN den 28 April 1846

De prijzen der Graanen zijn heden alhier geweest:
Een Nederlandsch Mud Rogge f 7.72.
— — — — — Boekweit f 8.20.
— — — — — Haver f 3.40.
— — — — — Pond Roggebrood f 0.10.
— — — — — Boter f 0.68.

AMSTERDAM, 27 April.

Tarwe rijkrijp, met redelijken handels, 100 p. o. b. Pool f 325; 125 p. b. dito f 215; 122 p. o. b. dito f 225; 124 p. Vries f 246; 126 p. b. Poolische f 300.
Rogge mede goed prijshoudend; 126 p. n. Rost. f 230; 124 p. Rost. f 1819; 120 p. Pruus. f 230 bij partij; 120 p. n. Rost. f 230.
128; 121 p. o. Pruis. f 250, 252.
b. Garat iets hooger verk. 112, 113, Doens. f 143; 145, 149, 116 p. n. dito f 144, 165, 171.

Beurs van Amsterdam.

Maandag 27 April ten vieren ure.

W. S. 2 1/2 pCt. 89 1/2; Nieuwe Cert. 3 pCt. 72. Dito Cert. 4 pCt. 94 1/2. Am. St. 5 pCt. 88 1/2. Handel. 167 1/2. Rijn Spoorweg 110. Ard. 510 p. st. 18 1/2. Sp. 5 pCt. 57 1/2. Bin. 3 pCt. 30 1/2. Port. te Lond. 5 pCt. 58 1/2. Dito 4 pCt. 57 1/2. Guas. Russen 104 1/2. Dito 4 pCt. 89 1/2. Du. Stieglitz en 88 1/2. Rens. 100 p. 86 1/2. Mexik. 32 1/2.

Erratum.

Bij de opgaven der *Bydragen* voor Mgr. Groen van ons laatste nummer is in sommige adrukken een misstelling, in anderen een drukfeil begaan. Men geheve te lezen als volgt:

De regel der opgave: van E. A. S. f 22

Te een Drukpaateur f 2

Zoodat het algemeen bedrag is f 117.84.

Ter Drukkerij van D. A. A. DE ROOY te 's Bosch.